

Kdo je kdo

Bernhard Kutzer

Rodák z Dolního Údolí u Zlatých Hor patří k nejvýznamnějším sochařům 19. stol. v rakouské části Slezska. Usadil se v Horním Údolí, kde vybudoval prosperující dílnu, ve které pracovali jak jeho dva bratři Patricius a Cyril, tak šest synů: Severin, Zenobius, Johann, Raimund, Bernhard a Rafael. V rozsáhlém díle tohoto umělce převládaly církevní zakázky, které uskutečnil nejen na celém území rakouského Slezska, ale i v pruském Slezsku a na severní Moravě. Mezi nejlepší realizace patří výzdoba farního kostela ve Vrbně pod Pradědem, oltář v Pačkově, oltář a kazatelna v Karlově Studánce, soška jezerního pastýře Gilla, inspirovaná lidovou pověstí z Jesenicka. Zaujímou i autorovy výtvarné návrhy pro uměleckou litinu v hutí v Ludvíkově a Železně, pro něž vytvořil řadu náhrobků, modelů zábradlí, různých ozdob, ale i portrétů.

nalezištích zlata podél zlatonosné řeky.

Středisko s bohatou a pohnutou historií leží v severozápadní části Slezska, na severním úbočí Zlatohorské vrchoviny u státních hranic s Polskem. Jeho poloha jej v minulosti předurčila k úloze vstupní brány nejen pro kupce, ale bohužel i cizí vojska; vše bylo umocněno nalezišti zlata, která vždy stála v popředí zájmu mocných vládců.

Samotné historické centrum Zlatých Hor je dnes chráněnou městskou památkovou zónou s řadou kvalitních renesančních a barokních domů a církevních staveb. Významnými památkami v okolí jsou zříceniny hradů Edelštejna, Leuchtenštejna a Koberštejna, dalšími pak kaple sv. Rocha, špitální kostel sv. Kříže či farní kostel, u kterého se zastavíme podrobněji.

Chrám Nanebevzetí Panny Marie stojí na úpatí hory zvané Biskupská kupa a je neodmyslitelnou dominantou Zlatých Hor. Impozantní trojlodní stavba v barokním slohu se při pohledu od Jeseníku vypíná se svými třemi věžemi nad historickým jádrem města. Stará sakristie v raně gotickém slohu pochází z první po-

U kostela Nanebevzetí Panny Marie se v roce 1995 započalo s velkou obnovou do podoby z roku 1702. Celkové náklady se pohybují v desítkách milionů korun. Předpokládaný konec první etapy prací je plánován na rok 2015.

loviny 13. století, presbyterium a věž se zvonici jsou z počátku 14. století, ostatní části objektu zase z přelomu 17. a 18. století. Do stejného období se datují kaple Zesnutí sv. Josefa a nová sakristie.

K městu Zlaté Hory dnes patří dříve samostatné obce Horní a Dolní Údolí, Ondřejovice a Rejvíz. Svou romantikou horských vesniček s lidovými chalupami

a pasoucími se ovci jsou tyto obce lákavé pro turisty v každém ročním období. V zimě turistům slouží lyžařské sjezdovky s vleky, blízké běžecké tratě, v létě vábí turistické stezky pro pěší i cyklisty. Ze sakrálních staveb těchto obcí jmenujme chráněnou památku kostel sv. Martina a Panny Marie Sedmibolestné v Ondřejovicích, jehož jádro pochází pravděpodobně z konce 16. století. Rejvíz, nejvýše položená obec ve Slezsku, se může pochlubit kostelem Jména Panny Marie z roku 1808.

Kostel sv. Jana Křtitele v Horním Údolí

Horní Údolí bylo hornickou obcí, ve které se ve středověku nacházelo největší ložisko zlata na území současného Zlatohorska (Starohoří). Odborníci tvrdí, že se zde zlato dobývalo hlubinně už ve 13. století. Původní slovanský název, Horní a Dolní Olešnice, je uváděn už v polovině 15. století.

Odlehlost obou obcí v pohraničí Jesenicka dopomohla k tomu, že se zde zachovalo množství lidové jesenické architektury z 19. století. Sedm lidových roubenek je už památkově chráněno a další tři jsou navrženy do seznamu chráněných památek. Dominanta obce, horníúdolský kostel sv. Jana Křtitele, vybudovaný v letech 1886 – 1888 v novogotickém slohu, je postavena z lomového kamene. Vnitřní vybavení kostela vytvořili místní řezbář a malíř Raimund Kutzer a jeho syn.

Špitální kostel sv. Kříže ve Zlatých Horách je vystavěn v barokním slohu s prvky tzv. slezského baroka. Také on prošel v poslední době rekonstrukcí.